

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: Slovenský jazyk a literatúra

1. Záhlavie

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín
Ročník	ôsmy
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Schopnosti, ktoré žiaci získajú v predmete slovenský jazyk a literatúra, sú potrebné nielen pre kvalitné jazykové vzdelávanie, ale sú dôležité aj pre úspešné osvojovanie si poznatkov v ďalších oblastiach vzdelávania. Ovládanie slovenského jazyka a literatúry či v ústnej alebo písomnej podobe umožňuje žiakovi poznať, pochopiť spoločensko-kultúrny vývoj našej spoločnosti, orientovať sa v prostredí, v ktorom žijú, vnímať okolie i seba, vytvárať predpoklady k efektívnej medzilidskej komunikácii, interpretovať svoje pocity a dokázať pochopiť svoje postavenie v rozličných komunikatívnych situáciách.

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecný cieľ:

Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry tvoria tri oblasti: Jazyková komunikácia, Komunikácia a sloh a Čítanie a literatúra. V oblasti Jazyková komunikácia žiaci nadobúdajú schopnosti, vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné k osvojovaniu si spisovnej podoby slovenského jazyka. Jazyková komunikácia vedie žiakov k presnému a logickému mysleniu, ktoré je základom presného a zrozumiteľného vyjadrovania. Žiaci nadobúdajú zručnosti na základe vlastných schopností a vhodnou motiváciou dokážu informácie získavať, poznávať a porovnávať.

V oblasti Komunikácia a sloh sa učia žiaci vnímať a chápať rozličné jazykové informácie, čítať s porozumením, kultivovane písať, rozprávať a na základe prečítaného alebo počutého textu samostatne sa rozhodovať, nadobúdajú kompetencie text analyzovať a kriticky hodnotiť.

V literárnom vzdelávaní žiaci nadobúdajú čitateľské zručnosti a schopnosti reprodukovať prečítaný literárny text. Oboznamujú sa s významnými slovenskými predstaviteľmi tvorby pre deti a mládež. Nadobúdajú poznatky, ktoré pozitívne ovplyvňujú ich postoje, životnú hodnotovú orientáciu, empatiu a obohacujú ich duchovne. V literárnom vzdelávaní sa žiak prostredníctvom literárnych ukážok zoznamuje s literatúrou všeobecne, konkrétne s literárnymi druhmi, kompozíciou literárnych diel, štylistikou literárneho textu, získava informácie o autoroch, ich živote a ďalších dielach, učia sa chápať autorove umelecké zámery a formulovať vlastné názory o prečítanom diele. Získavajú kompetencie rozlišovať fiktívny príbeh od skutočného. Postupne nadobúdajú čitateľské zručnosti, schopnosti, reprodukovať prečítaný literárny text a samostatne tvoriť nový umelecký text.

Špecifické ciele:

a) vzdelávacie

Cieľom vzdelávania v oblasti slovenského jazyka a literatúry je: Dosiahnuť takú úroveň rečových zručností v príslušnom jazyku, aby žiaci zvládli každú komunikatívnu situáciu či už hovorovú alebo odbornú v rozsahu odbornosti všetkých vzdelávacích oblastí a primerane a vhodne z hľadiska jazykového štýlu, s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave. Cieľom vyučovania slovenského jazyka je viesť žiakov k spoznávaniu jazyka ako vnútorne štruktúrovaného a uceleného systému, k odhaľovaniu vzťahov významu i formy a vzťahov medzi jednotlivými rovinami jazykového systému. Cieľom je zameriavať sa na funkčné využitie jazykových i mimojazykových prostriedkov písaných a ústnych prejavov Správne vyslovovať a ústne realizovať aj s uplatnením suprasegmentálnych javov. Získavať zručnosť porozumieť slovenským literárnym textom, získavať zručnosti v práci s literárnym textom, zoznamovať žiakov so súborom diel slovenskej a základnej svetovej literatúry. Viesť žiakov od základnej gramotnosti k získaniu čitateľských návykov, vzbudiť záujem o čítanie. Nadobúdať zručnosť pracovať s učebnicou, samostatne riešiť úlohy v pracovnom zošite, postupne nadobúdať zručnosť pracovať s rozličnými príručkami a informatívnymi textami.

b) výchovno – vzdelávacie

Cieľom vyučovania slovenského jazyka je: Napomáhať žiakovi chápať zložitost' javov okolitého sveta, prijímať nové informácie a odovzdávať vlastné poznatky a skúsenosti, formovať si svoje postoje k svetu a životu, spoznávať zákonitosti súčasného života, pochopiť históriu a inšpirovať sa do budúcnosti. Získavať schopnosť riešiť problémy a problémové situácie v slovenskom jazyku. Prehlbovať pozitívny

vzťah k osvojovaniu slovenského jazyka, k slovenskej reči kultúre a literatúre. Rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t. j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách. Pestovať v žiakoch lásku k materinskému jazyku a vedomie príslušnosti k istému etniku, pocit jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami. Viest' žiakov k spoznávaniu histórie vlastného národa a vážiť si ľudí, ktorí sa zaslúžili o rozvoj a poznanie slovenského jazyka. Prehľbovať estetické čítanie žiakov, a tak im umožniť vnímať a precítiť krásu umeleckého slova či diela. Viest' žiakov od základnej gramotnosti k získaniu čitateľských návykov, vzbudiť záujem o čítanie, pozitívne prijímať literatúru a kultúru.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Slovenský jazyk – poznávacie a rečové kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.

Reprodukovať umelecký aj vecný text.

Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.

Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.

Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky nových javov.

Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.

Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.

Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.

Napísať krátky príbeh.

Ústne prezentovať vlastný text.

Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.

Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.

Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.

Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.

Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

Literárna výchova – poznávacie a čitateľské kompetencie

Plynulo čítať súvislý umelecký text, správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
Recitovať prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
Prerozprávať obsah prečítaného diela.
Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.
Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.
Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela, vrátane lyrickej básne.
Analyzovať umelecký text a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela, interpretovať význam diela.
Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentami.
Zdramatizovať básnický alebo prozaický text.
Ilustrovať umelecký text.
Napísať kratší prozaický útvar, básnický text.
Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
Pracovať s knižným fondom vo forme kartotéky a v elektronickej podobe.
Vedieť získať informácie s integrovaného informačného systému a internetu.
Budovať si vlastnú knižnicu.

Komunikácia v materinskom jazyku

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

Vyjadrovať sa tlmočiť svoje myšlienky, pocity a názory ústnou i písomnou formou.
Klást' otázky a dokázať správne odpovedať.
Správe používať rôzne jazykové štýly.
Viesť kritický a konštruktívny dialóg, dokázať hodnotiť literárne texty a oceňovať estetické kvality.
Rozvíjať si slovnú zásobu, vedieť správne používať gramatické javy.
Rozlišovať spisovné a nespisovné výrazy a texty.
Vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie a vedieť presvedčivým spôsobom argumentovať.
Vedieť sa správať empaticky a používať jazyk pozitívnym a sociálne zodpovedným spôsobom.

Komunikácia v cudzom jazyku

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

Vedieť využiť komunikačné zručnosti nadobudnuté v cudzích jazykoch v materinskom jazyku.
Uvedomovať si kultúrne rozmanitosti so zameraním na medzikultúrnu komunikáciu.

Matematická gramotnosť a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

Vedieť používať matematické myslenie v logických morfológických a syntaktických operáciách.
Napísať, prečítať a používať arabské a rímske číslice.

Kompetencia v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

Vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie.
Používať jazykové príručky a korigovať podľa nich vlastné texty.
Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.

Učiť sa učiť

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

Efektívne si zorganizovať vlastné učenie.
Nadobudnuté vedomosti v škole a životné skúsenosti uplatňovať v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach, vo vzdelávaní a v odbornej činnosti.

Sociálne a občianske kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

Porozumieť viackultúrnym a sociálno-ekonomickým rozmerom európskych spoločností a spôsobu, akým je národná kultúrna identita prepojená s európskou identitou.
Konštruktívne komunikovať v rozličných prostrediach, byť tolerantný, vyjadrovať odlišné stanoviská, porozumieť im, rokovať a vyjednávať so schopnosťou vytvárať dôveru a cítiť empatiu.

Podnikateľské kompetencie

Výučba smeruje tomu, aby žiaci mohli:

Vedieť individuálne aj v tímoch prezentovať svoju prácu.

Plánovať, organizovať, riadiť, komunikovať, analyzovať, oznamovať, hodnotiť a zaznamenávať.

Kultúrne kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

Vedieť kreatívne vyjadrovať svoje myšlienky, skúsenosti a emócie prostredníctvom umenia, literatúry a médií.

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy a postupy	Formy práce
Opakovanie učiva zo 7. ročníka	Motivačné, fixačné, aktivizujúce metódy, praktické aktivity	Vyučovacia hodina
Zvuková rovina a pravopis	Motivačné, expozičné, aktivizujúce, fixačné, praktické aktivity, problémové	Vyučovacia hodina
Významová/lexikálna rovina	Motivačné, expozičné, aktivizujúce, fixačné, praktické aktivity, problémové	Vyučovacia hodina
Tvarová/morfologická rovina	Motivačné, expozičné, aktivizujúce, fixačné, praktické aktivity, problémové	Vyučovacia hodina
Syntaktická/skladobná rovina	Motivačné, expozičné, aktivizujúcu, fixačné, praktické aktivity, problémové	Vyučovacia hodina
Slôh	Motivačné, expozičné, aktivizujúce, fixačné, praktické aktivity	Vyučovacia hodina
Jazykoveda a národný jazyk	Motivačné, expozičné, aktivizujúce, fixačné, praktické aktivity, problémové	Vyučovacia hodina
Všeobecné pojmy z literatúry	Motivačné, expozičné, aktivizujúce, fixačné, praktické aktivity, problémové, problémové	Vyučovacia hodina, exkurzia

Literárne druhy	Motivačné, expozičné, aktivizujúce, fixačné, praktické aktivity, problémové	Vyučovací hodina
Literárne žánre	Motivačné, expozičné, aktivizujúce, fixačné, praktické aktivity, problémové	Vyučovací hodina
Štruktúra diela	Motivačné, expozičné, aktivizujúce, fixačné, praktické aktivity, problémové	Vyučovací hodina
Štylizácia textu	Motivačné, expozičné, aktivizujúce, fixačné, praktické aktivity, problémové	Vyučovací hodina
Metrika	Motivačné, expozičné, aktivizujúce, fixačné, praktické aktivity, problémové	Vyučovací hodina

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: Učebnice /Jarmila Krajčovicová, Jana Keselová Slovenský jazyk pre 8. ročník základných škôl, Daniela Petriková Literárna výchova pre 8. ročník základných škôl a 3. ročník osemročných gymnázií/, pracovné zošity /PZ/, jazykové príručky, literárne a slohové príručky, encyklopédie, mapy slovných druhov, náučné slovníky, zvukové a multimediálne nosiče, internetové zdroje.

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Opakovanie učiva 6. ročníka	Učebnica, PZ	Dataprotektor		
Zvuková rovina a pravopis	Učebnica, PZ	Dataprotektor	Mapa, slovníky	internet
Významová/lexikálna rovina	Učebnica, PZ	Dataprotektor	Mapa, slovníky	internet
Tvarová/morfologická rovina	Učebnica, PZ	Dataprotektor	Mapa, slovníky	internet
Syntaktická/skladobná rovina	Učebnica, PZ	Dataprotektor	mapa	internet
Sloh	Učebnica, PZ	Dataprotektor	Mapa, slovníky	internet

Jazykoveda a národný jazyk	Učebnica, PZ	Dataprojektor		internet
Všeobecné pojmy z literatúry	Učebnica, PZ	Dataprojektor, prehrávač, internet		
Literárne druhy	Učebnica, PZ	Dataprojektor, prehrávač		internet
Literárne žánre	Učebnica, PZ	Dataprojektor, prehrávač	Portréty spisovateľov mimočítanková liter.	Internet, knižnica
Štruktúra diela	Učebnica, PZ	Dataprojektor, prehrávač		
Štylizácia textu	Učebnica, PZ	Dataprojektor, prehrávač	Mapa, slovníky	
Metrika	Učebnica, PZ	Dataprojektor, prehrávač		

7. Hodnotenie a klasifikácia

V rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra sú hodnotené a klasifikované tri zložky predmetu: jazyková komunikácia, komunikácia a sloh, čítanie a literatúra. Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete slovenský jazyk a literatúra sú výsledky, ktoré žiak dosiahol v súlade s požiadavkami učebných osnov, obsahových a výkonových štandardov v jednotlivých zložkách predmetu: jazyková komunikácia, komunikácia a sloh, čítanie a literatúra. Hodnotí sa schopnosť získať, upraviť, spracovať, používať a prezentovať vedomosti, zručnosti a návyky v konkrétnych situáciách, obsahová kvalita a jazyková správnosť odpovede, t.j. rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, štylistická pôsobivosť a stupeň rečovej pohotovosti. V písomnom aj ústnom prejave má žiak preukázať komplexnosť ovládania jazyka, mieru tvorivosti a celkovú vzdelanosť a kultúrnosť v miere vychádzajúcej z učebných osnov, obsahových a výkonových štandardov.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získava učiteľ rôznymi metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (ústnym skúšaním jednotlivca, frontálnym skúšaním, skúšaním žiakov v rámci skupinovej práce, formou didaktických testov po prebratí tematického celku, písomných cvičení),
- kontrolnými písomnými prácami, ktoré sú predpísané osnovami,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,

– sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii učiteľ postupuje podľa Metodického pokynu č.1/2009-R na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy a podľa vypracovaných kritérií hodnotenia a klasifikácie v predmete slovenský jazyk a literatúra.

Kritériá hodnotenia predmete slovenský jazyk a literatúra:

- diktáty a školské slohové písomné práce
- vstupné a výstupné testy
- testy po prebratí tematického celku
- ústne odpovede, domáca príprava
- aktivita na vyučovaní, samostatné práce, skupinové práce
- zapojenosť do súťaží
- projektové aktivity
- príspevky do školského časopisu

Hodnotiacia stupnica: DIKTÁTY

0 – 1 chyba	1
2 – 3 chyby	2
4 – 7 chyby	3
8 – 10 chýb	4
11 a viac chýb	5

Poznámka:

- rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu, napr.: Rýchlychlapec mal rýchly krok. = 1 chyba
- ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz
- každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne vtexte
- všetky chyby majú rovnakú hodnotu
- javy, ktoré sa žiaci nenaučili, sa nezarátavajú do chýb

Hodnotiacia stupnica tematických previerok:

100 – 90%	1
89 – 75%	2

74 – 50%	3
49 – 30%	4
29 – 0%	5

Hodnotiacia stupnica: PÍSOMNÉ SLOHOVÉ PRÁCE

28 – 26 bodov	1
25 – 21 bodov	2
20 – 14 bodov	3
13 – 9 bodov	4
8 a menej	5

SLOHOVÉ PRÁCE HODNOTIŤ PODĽA TÝCHTO KRITÉRIÍ:

1. Vonkajšia forma = 4 body max.
  - čitateľnosť - zreteľné odlíšenie veľkých a malých písmen, diakritické znamienka
  - zreteľné grafické členenie odsekov 1,5 až 2 cm na začiatku riadka
  - prepísanie práce zkonceptu do čistopisu za daný časový limit
  - čistota textu bez škrtnutia, používať okrúhle zátvorky a preškrtnutie vodorovne
  - dodržiavanie okrajov vnútorných i vonkajších, potreba rozdeľovania slov
  - dodržiavanie predpísaného rozsahu, menej i viac je nie maximálny počet bodov
2. Vnútoraná forma = 20 bodov max.

OBSAH /max 4 body/

- dodržanie témy - použitie kľúčových slov z názvu
- myšlienkové vyústenie – zakončenie práce, záver /rozprávanie = pointa; výklad = vysvetlenie problému; úvaha = primeranosť vyjadrovania sa žiakov/

KOMPOZÍCIA /max 4 body/

- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu
- vnútorná stavba, členenie textu do myšlienkových celkov, ich vyváženosť
- nadväznosť a logickosť textu

JAZYK /max. 4 body/

- správne použitie slovných druhov typických pre daný žáner

- morfológická správnosť jazykových prostriedkov – väzba sloviess, pádové koncovky
- syntaktická správnosť jazykových prostriedkov – postavenie prívlastkov, slovosled
- rôznorodosť, variabilnosť – neopakovanie slov, šírka slovej zásoby

PRAVOPIS /max. 4 body/

4 body 0 – 4 chyby

3 body 5 – 8 chýb

2 body 9 – 12 chýb

1 bod 13 – 16 chýb

0 bodov 17 a viac chýb/poznámka: o rovnakej chybe a interpunkcii a neznámych javoch a rovnosti chýb platí to isté čo pri diktátoch/

ŠTÝL /max. 4 body/

- správna štylizácia viet – zrozumiteľnosť textu ako celku
- tvorivosť – tvorivá lexika
- pútavosť – podanie zaujímavou, pútavou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť

3. Celkový dojem = 4 body max.

- celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní
- práca by nemala obsahovať nelogické názory, protispoločenské názory, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia a iné

8. Zameranie diktátov a písomných prác

	Diktáty			Písomné práce	
	počet	zameranie	rozsah	počet	zameranie
8. ročník	4	• opakovanie učiva zo 7. ročníka • podstatné mená mužského rodu zvieracie • neživotné podstatné mená zakončené – r,-l • opakovanie učiva z 8. ročníka	81 – 90 plnovýznamových slov	2	• slávnostný prejav • životopis

Oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Ročník: ôsmy

Počet hodín v ročníku: 5 hodiny týždenne, spolu 165 hodín

Tematický celok	Výkonový štandard – žiak vie	Obsahový štandard	Počet hodín	Prierezové témy
Opakovanie	Uplatniť prozodické vlastnosti reči pri čítaní textov. Vyhľadať pravopisné a štylistické chyby v texte a vysvetliť ich. Charakterizovať členenie slovnej zásoby podľa dobového výskytu. Vyhľadať a rozlíšiť neutrálne a citovo zafarbené slová, domáce a cudzie slová v texte Identifikovať slovotvorný základ, predponu a príponu a určiť ich funkciu pri zmene lexikálneho významu. Vysvetliť a identifikovať pomnožné podstatné mená, určiť ich vzor a rod. Vysvetliť a identifikovať akostné a vzťahové prídavné mená, číslovky, určiť ich gramatické kategórie. Vyhľadať zámená v texte a rozlíšiť osobné základné od privlastňovacích zámen. Vysvetliť a identifikovať tvar a spôsob sloviac, chápe ich funkciu. Identifikovať príslovky, predložky a spojky v texte a vysvetliť ich funkciu. Tvoriť a určovať jednotlivé druhy viet.	Prozodické vlastnosti reči. Zvuková stránka jazyka a pravopis. Pravopis vlastných podstatných mien a pravopis i/y v koreni slov. Členenie slovnej zásoby podľa dobového výskytu, citového zafarbenia a podľa pôvodu. Tvorenie podstatných mien, prídavných mien a sloviac odvodzovaním. Dynamický opis. Ohybné slovné druhy : rod pomnožných podstatných mien, skloňovanie, akostné a vzťahové prídavné mená, stupňovanie, skloňovanie a pravopis čísloviac, delenie zámen, tvary sloviac, slovesný vid. Neohybné slovné druhy : druhy prísloviac, predložky, vokalizácia. Skladba: vetný základ, podmet, prísudok, predmet, príslovkové určenie jednočlenná a dvojčlenná veta. Znaky informačného slohového postupu Znaky opisného slohového postupu.	8	osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova čitateľská gramotnosť

	Používať vo vetách správne základné vetné členy. Vytvoriť správu a oznámenie, pozná znaky informačného slohového postupu. Porovnať a odlíšiť statický a dynamický opis, dynamický opis a rozprávanie.			
Zvuková rovina jazyka	Vymenovať prozodické javy, stručná charakteristika, význam. Samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jazykovej úrovni a skúsenostiam žiaka a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie a by mohol aplikovať informácie o melódii a prízvuku. Správne intonovať všetky druhy viet Správne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li v domácich a cudzích slovách.	výslovnosť slov cudzieho pôvodu výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách melódia vety splývavá výslovnosť vsuvka, oslovenie prístavok prestávka sila hlasu hlavný slovný prízvuk dôraz pravidlo o rytmickej krátení slabičné a neslabičné predpony	3	osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova čitateľská gramotnosť
Významová / lexikálna rovina jazyka	Správne si vybrať jazykovednú príručku na overenie významu slov, pozná typy slovníkov (MSS, KSSJ, PSP, MFS). Samostatne pracovať so slovníkmi, rozširuje individuálnu slovnú zásobu. Vyhľadať, rozlíšiť a určiť význam nepriamych pomenovaní.	tvorenie slov odvodzovaním tvorenie slov skladaním zastarané slová neologizmy rozdelenie slovných zásob spôsoby obohacovania slovných zásob preberanie slov	9	environmentálna výchova, dopravná výchova, finančná gramotnosť čitateľská gramotnosť

	Vysvetliť ich funkciu nepriamych pomenovaní v umeleckom texte. Charakterizovať spôsoby obohacovania slovnej zásoby . Rozlíšiť priame a nepriame pomenovania. Vyhľadať v texte nepriame pomenovania a pomenovať ich. Vytvoriť obrazné pomenovanie a použiť ho vo vlastnom texte. Vysvetliť význam nepriamych pomenovaní v umeleckých textoch.	nepriame pomenovania metafora jednoslovné pomenovania viacslovné pomenovania združené pomenovania ustálené slovné spojenia frazeologizmus slovník: synonymický, pravopisný, výkladový, cudzích slov, frazeologický		
Tvarová/ morfologická rovina jazyka	Vyhľadať v texte a skloňovať cudzie podstatné mená. Vysvetliť ich význam a overiť si ho v jazykovedných príručkách. Vyhľadať v texte neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -r, -l, použiť ich v správnom tvare a vysvetliť ich pravopis. Vyhľadať jednotlivé chyby a opraviť ich. Uplatniť poznatky o prídavných menách. Rozlíšiť akostné, vzťahové prídavné mená.	podstatné mená mužského rodu zvieracie mužského rodu neživotné na -r,-l cudzie nesklonné skloňovanie podstatného mena pani prídavné mená: akostné, vzťahové, privlastňovacie zámená – ohybný slovný druh skloňovanie zámen základný tvar rod, číslo, pád	38	multikultúrna výchova, environmentálna výchova, finančná gramotnosť čitateľská gramotnosť

	Rozlíšiť druhové a individuálne privlastňovacie prídavné mená. Určiť gramatické kategórie a vzory prídavných mien. Rozlíšiť a správne používať krátke a dlhé tvary osobných zámen. Vyhľadať v texte opytovacie zámená. Rozlíšiť používanie zámen kde? – kam?, aký? – ktorý? Vyhľadať v texte ukazovacie zámená. Rozlíšiť používanie zámen tu – sem. Uplatniť poznatky o číslovkách. Rozlíšiť základné, radové a násobné číslovky. Rozlíšiť určité a neurčité číslovky. Uplatniť poznatky o slovesách. Určiť plnovýznamovosť a neplnovýznamovosť slovesa byť, pomocné slovesá. Používať správne tvary sloves pri vykaní. Vyhľadať v texte neohybné slovné druhy a vysvetliť ich funkciu. Vysvetliť pojem vokalizácia predložiek a určiť ju v texte. Vysvetliť štylistickú funkciu častíc v texte.	delenie zámen : osobné, opytovacie, ukazovacie číslovky: základné, radové, násobné slovesá- časovanie, plnovýznamové – neplnovýznamové pomocné sloveso byť jednoduchý a zložený slovesný tvar príslovky predložky častice neohybný slovný druh citoslovčia		
Skladobná/ syntaktická rovina jazyka	Vyhľadať jednoduché súvetia a chápe ich využitie v umeleckom i vecnom texte.	jednoduchá veta vety podľa obsahu: oznamovacia, opytovacia,	23	dopravná výchova, ochrana života a

	Tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. Uplatniť poznatky o podmete, prísudku a vetnom základe. Vyhľadať vo vete vyjadrený / nevyjadrený podmet. Vyhľadať vo vete slovesný / slovesno-menný prísudok Vyhľadať prísudzovací sklad a graficky ho znázorniť. Odlíšiť jednočlennú vetu od dvojčlennej vety. Rozlíšiť slovesný a neslovesný vetný základ. Určiť v jednoduchých vetách hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu. Vyhľadať vo vete predmet. Určiť druh príslovkového určenia. Vyhľadať vo vete zhodný a nezhodný prívlastok. Rozlíšiť zhodný a nezhodný prívlastok. Vytvoriť z nezhodného prívlastku zhodný a naopak. Vyhľadať vo vete prístavok. Doplniť do vety vhodný prístavok. Rozlíšiť na základe analýzy jednotlivé typy viet. Rozlíšiť jednoduchú vetu a jednoduché súvetie.	rozkazovacia, želacia, zvolacia hlavné vetné členy podmet prísudok vedľajšie vetné členy predmet príslovkové určenie miesta príslovkové určenie času príslovkové určenie spôsobu príslovkové určenie príčiny prívlastok zhodný prívlastok nezhodný prístavok vetné sklady dvojčlenná veta – úplná, neúplná jednoduché súvetie	zdravia čitateľská gramotnosť

Sloh	Rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojmy :statický opis, dynamický opis, dokáže identifikovať opisný slohový postup a opis, uvedomuje si rozdiel medzi rozprávaním a opisom, vymenovať útvary opisného slohového postupu. Zovšeobecniť a systematizovať poznatky o slohových útvaroch, a slohových postupoch. Vie vytvoriť texty, ktoré budú spĺňať požiadavky konkrétneho slohového útvaru s dodržaním časovej a logickej postupnosti. Opraviť artikulačné chyby vo svojom prehovore. Upraviť tempo reči a gestikuláciu po usmernení učiteľom. Prečítať nahlas a plynulo svoj text a prijať hodnotenie druhých. Opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu. Zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie vie zdôvodniť.	osnova odsek úvod, jadro, záver časová postupnosť v rozprávaní hlavná myšlienka, téma kľúčové slová vnútorná kompozícia statický opis, dynamický opis diskusia projekt výt'ah prihláška úradný životopis štruktúrovaný životopis slávnostný prejav	18	mediálna výchova, tvorba projektu, finančná gramotnosť čitateľská gramotnosť

Literatúra

Tematický celok	Výkonový štandard – žiak vie	Obsahový štandard	Počet hodín	Prierezové témy
Poézia	Vysvetliť definíciu pojmu lyrika. Vysvetliť definíciu pojmu vonkajšia kompozícia lyrickej básne. Zaradiť lyrický text k jednotlivým druhom lyriky. Charakterizovať ľudovú lyriku , pozná podstatu literárnych žánrov viažucich sa k poézii. Vysvetliť pojem lyrický hrdina. Vyhľadať umelecké básnické prostriedky. Pomenovať umelecké básnické prostriedky. Vysvetliť funkciu umeleckých básnických prostriedkov. Vyhľadať kľúčové slová, voľne interpretovať text. Porovnať ľudovú pieseň a báseň. Vysvetliť opakovanie slov a zdobnenín. Vysvetliť vnímanie a chápanie lyrického textu. Vyjadriť vlastné pocity z prečítaného textu.	kompozícia literárneho diela verš, strofa lyrika ľúbostná lyrika prírodná lyrika modlitba básnická otázka metafora	31	Tvorba projektu a prezentačné schopnosti, ochrana života a zdravia, environmentálna výchova, mediálna výchova, finančná gramotnosť čitateľská gramotnosť

Próza	Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. Určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. Vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. Transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať v dramatizovanom čítaní. Identifikovať vonkajšiu a vnútornú kompozíciu na základe analýzy literárneho diela a svoje tvrdenie zdôvodní. Analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie. Vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.	dej, téma, rozprávač literárna postava – hlavná, vedľajšia kompozícia literárneho diela nadpis, odsek, kapitola epika román detektívny román biografický román historický román dobrodružný román román vo forme denníka vedecko-fantastická literatúra vedecko-populárna literatúra literatúra faktu	35	